

Fiiggetlen Hajduság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Hajdusoboszló, Gazdakör,
I. tized 306. szám alatt, ahová
a lapra vonatkozó összes levelek
és közlemények intézendők.

Politikai, társadalmi és közgazdasági hetilap.

Felelős szerkesztő: **BOR JÁNOS.**
Kiadótulajdonos: **BORBÉLY SAMU.**

Megjelenik minden vasárnap.
Előfizetési ára: Egy negyedévre
30,000 K. Vidéki előfizetőknek
havi 2000 K postaköltséggel több.
Lapzárta szombaton délelőtt.

Hirdetések felvételnek Budapesten: **RUDOLF MOSSE** hirdetési irodájában, VI., Podmaniczky-utca 49. és a **MOSSE** fiókokban: Győrött és Szegeden.

Könnyelmű adósságcsinálás.

Bud János pénzügyminiszter, aki Békés-csabán diszpolgári oklevelének átvételekor nyilatkozott a pénzügyi helyzetről, a keddi minisztertanács után a sajtó képviselőinek nyilatkozatot adott le. Ebben, mintegy kiegészítette a békéscsabai beszédet, ezek a kiegészítések is oly fontosak azonban, hogy érdemes velük kissé bővebben is foglalkozni. Mert a pénzügyminiszter óva inti a magyar közönséget attól, hogy könnyelmű adósságokat csináljon. Hiteleket, csak akkor szabad igénybe venni, ha ezzel termelésünket fokozhatjuk és fizetési mérlegeinket javíthatjuk.

Ez a figyelmeztetés valóban nagyon szükséges és időszerű, mert a könnyelmű adósságcsinálás beláthatatlan következményekkel járna egész gazdasági életünkre. Az emberek, az elmúlt évek konjunkturái után nehezen tudnak beletörődni abba, hogy a mai élet lényegesen különbözik a tegnaptól. Tegnap még egy általános narkozis hatása alatt az egész társadalom, a nyereséggel kecsegtető üzleteket kutatta, hogy a valutázással, tőzsdézéssel és áru, meg ingatlanok közvetítésével szerzett könnyű nyereséget fényűző igényeinek kielégítésére fordítsa. Tehette, mert a következő nap újabb nyereséget hozott s emellett a jövő bizonytalansága és sötétsége mintegy kábulatban tartotta a jövedelem beosztását követelő idegeket. Ma azonban költenünk csak a bevételből szabad, a konjunkturális üzletek ideje lejárt, a napi élet költségeinek váratlan forrásból való fedezése megszűnt. Tegnap még az volt az ügyes és számító ember, aki minél több adósságot tudott összehalmozni, hogy azt a napról-napra eső valutával könnyedén kifizethesse, a ma csinált adósság komoly dolog és a vérbe vág. Mert annak a fedezete csak a munka és a vagyon lehet. Az elmúlt idők maradványaiaként a kamatláb ma még olyan magas, hogy a csak elmaradhatatlan és hasznos jellegű beruházások érdekében szabad, kellő megfontolással, adósságot csinálni.

Örömmel konstatálja a pénzügyminiszter nyilatkozatában, hogy az utolsó hónapban 30 millió aranykoronával növekedtek a betétek országsszerte. Ennek a tőkeképződésnek nagy befolyása van arra, hogy a kamatláb mielőbb leszállítsassék. Ezzel megállapítható, hogy a pénzügyminisztériumban lázas munka folyik az ország gazdasági kérdéseinek megoldása tárgyában. Ez a munka mihamarabb áldásos gyümölcsöket fog teremni.

A miniszter egyik közeli feladatának az illeték kérdés rendezését tekinti. Különösen az örökösödési illetéket, továbbá a fokozatos illetékek problémáját. Mindezekből megállapítható, hogy a pénzügyminisztériumban lázas munka folyik az ország gazdasági kérdéseinek megoldása tárgyában. Ez a munka mihamarabb áldásos gyümölcsöket fog teremni.

Mohács, a magyar nemzet tragédiájának városa.

A trianoni kataklizma összeomlott magyar világának mostani esztendejében egy város körvonalai rajzolódnak a ma magyarjának szeméi elé. Mohács városa ez, lenn a Duna partján, egy félkör alakú, szelid dombokkal határolt kis róna: a mohácsi síkság középpontján, amely éppen ebben az esztendőben és augusztus havában üli a mohácsi vész 400-ik évfordulójának emlékezetét.

Nincs sok oly szomorú lap a magyarság történetében, mint amelyekre Mohács neve van feljegyezve s nem csoda, ha az egész nemzet lelkében felsír és felzokog a fájdalom és az ország minden részéből a zarándokok végtelen sora indul meg, hogy lerója kegyelete adóját azok iránt, akik a mohácsi síkon igyekeztek gátat vetni a kelet-ről jövő és a nyugatot elpusztítással fenyegető viharok.

Egyetemes nagy nemzeti megmozdulás ez s minden társadalmi osztály kivéset részét belőle azon a zarándoklaton, amely augusztus 20-tól szeptember 8-ig tart.

Mohács nevét a 400 évvel ezelőtt lejátszódott nagy nemzeti tragédia vetette fel és jegyezte ki öröklételesen az örökké élő városok és falvak nevei közé. Élete tele van hatalmas fellángolásokkal és fellendülésekkel, hogy azután üszkös romokká váljék mindaz, mit generációk építettek. A magyar nemzet képe Mohács élete. Egyszerű halasztanyából — amelyet minden valóságosság szerint a bevándorló magyarok ütnek fel — az első nyom, mely arra mutat, hogy már faluvá sarjadt az élet benne, 1070-ből származik, de ezt a felpezsdülő életet már megfojtja a tatárjárás. A pécsi püspök pusztaságot kap ismét, de rövid idő múltán az Anjouk korában már város, amely bizonyos szabadságot élvez. A Jagellók alatt II. Lajos uralkodásának első esztendejében a fenyegető török vész miatt már megerősített hely, melynek külön vára van rendes helyőrséggel.

A mohácsi véres tragédia 1526-ban tőle délre 4—5 km.-nyire játszódott le, a magyar tábor pedig Mohács környékén feküdt. A magyar hadsereg 30,000 főből állott s vezére Tomory Pál kalocsai érsek volt. A török hadsereg — az ifjabbkori történetírók megállapítása szerint 70—80 ezer főből, II. Szulejmán szultán vezetése alatt állott. A magyar hadsereg támadott, a török hadsereg tulsulya azonban összetörte a vitézül küzdő magyar sereget. Az egykori feljegyzések szerint a csata színhelyén 7 főpap, 28 világi zászlós ur, 500 főnemes, 300 pécsi egyetemi hallgató és 22,000 magyar vitéz áldozta fel életét. A magyar király II. Lajos is életét vesztette. Holttestét október 16-án találták meg Mária királynő által felkutatására kiküldött udvaroncok, a Csele patak partján.

A véres háború Mohácsot ismét elseperte a föld színéről. Alig gyógyultak be sebei, 1541-ben a török végleg elfoglalta. Ez időben lakosainak száma körülbelül 1200—1500 lélek lehetett. 1686-ig volt török kézen. Radanai Mátyás szalavári kapitány, később pécsi püspök foglalja el és gyújtja föl ismét. Utánna 1687-ben augusztus 12-én Lotharingiai Károly vezetése alatt a magyar és német csapatok a mohácsi síkon újból megverik a törököt s ezzel az egész Dunántul felszabadul.

A hosszú szenvedések után ismét fejlődésnek indul. 1840-ben már újból város. 1876-ban visszafejlődik nagyközséggé, 1924-ben azonban ismét rendezett tanácsú várossá alakul át.

Mohácsnak a török hódoltság kezdetén mintegy 360 lakóháza volt, lakosainak száma a török hódoltság végeztével alig haladta meg a 150-et. Ma lakosainak száma: 15,600 és 31,066 hold dus tevelény földje van. Azelőtt alig volt ipara, kereskedelme, ma már lakosainak csak 56%-a földműves s van selyemgyára, börgyára, szeszfőzdéje, szappangyára, vasgyára, kender és lenfeldolgozó telepe. Szegény jobbágyokból a lakosság jómódúvá lett, házainak száma: 3187. A birtokmegosztás rendkívül egészséges, mert ennek a nagy határnak egyharmad része kisbirtok.

Lakossága dolgos, vállalkozó szellemű, a tradíciókhoz és a multhoz szívósan ragaszkodik. Ez magyarázza meg azt, hogy etnografiai szempontból is Magyarország egyik legérdekesebb vidéke. A sokátság szindus viselete már évtizedek óta változatlan, legfeljebb szinpompája lett ragyogóbb. A szigeten a magyarság is őrzi régi viseletét. A környékbeli svábság viselete szintén megmaradt olyannak, amilyen volt akkor, midőn a török hódoltság után ide bevándorolt.

Mióta várossá lett, rohamos fejlődésnek indult s ma a mohácsi vész 400-ik évfordulójának esztendejében, ha a magyarság életerejét és munkavágyát, élni akarását akarjuk látni s mai esettégünkben keressük a lehetőségeket az új élet megalapozásához, akkor zarándokoljunk ezek alatt a szent napok alatt Mohácsra, amelyről Kisfaludy Károly azt énekelte, hogy a magyar nemzet nagylétének temetője volt s azzal a meggyőződéssel fogunk távozni, hogy ha egy város a nagy mohácsi tragédia után ilyen életerőtől duzzad még 400 év után is, akkor a trianoni katasztrófa után is lesz a magyar nemzetnek fellámadása.

vitéz dr. Horváth Kázmér.

— **Hőforrás és az elesett hősök emléksobrának művészi kivitelű levelezőlapjai 2500 koronás árban Bieliczy dohányárudájában kaphatók.**

— **A Magyar Általános Hitelbank terménybevásárlója Hajdusoboszlón özv. Grósz Sándorné ecetgyára.**

Bächer-Melichar hirneves eke- és vetőgépgyárak képvisellete és főraktára:

Rahmer Sándornál Debrecen, Piac-utca 43. Telefon: 962.

Ugyanott a „**Cormick**“ petróleumtraktor kizárólagos képvisellete.

Ki a felelős?

Néhány nappal ezelőtt az amerikai northamptoni Smith-College tanára: Harry Elmer Barness sajtóedutánt rendezett Budapest, mely alkalommal a lakásán összegyűlt újságíróknak előadást tartott a háborús felelősségről. Az amerikai tanár elolvasott minden kiadványt, mely a háborúra és a békeszerződésekre vonatkozik s így lett azután a háborúért való felelősség kérdésének szakértője.

Mr. H. E. Barness könyvet irt „A háború genezise” címen, melyben pártatlanul vizsgálva a háborúért való felelősség kérdését, arra a megállapításra jutott, hogy a nagy vérontásért elsősorban Franciaország, Oroszország és Szerbia bűnösök, utolsó sorban pedig Ausztria. Magyarországról az a véleménye a professzornak, hogy egyáltalán nem lehet felelőssé tenni a háborúért. A régi monarchiában az iniciatíva, a külügyek vezetése teljesen Ausztria kezében volt, Ausztria intézett mindent s így Magyarországot nem lehet felelőssé tenni. Magyarország teljesen ártatlan a szörnyű vérontás előidézésében s azt a békét, mely óriási területektől fosztotta meg, mint valami büntetést erőszakolták rá.

Az amerikai professzornak ez a megállapítása most már idegen részről is teljesen világításba helyezi a háború bűnöseinek helyzetét és megdönti azt az erőszakolt állítást, mintha a világháború felidézésében Magyarországnak bármiféle szerepe lett volna. Érdekes, hogy nemcsak Barness állapította meg Magyarországot felelősségtől kizárva, mert még 1921-ben Fueter svájci tanár is kimutatta egy közleményében, hogy a nagy háború felidézésében Magyarországot semmi felelősség nem terheli. Ellenben azt látjuk ezekből a tőlünk távolálló és objektív szempontokból megállapított véleményekből, hogy éppen azok voltak a világháború felidézői, akik részükre a leghatékonyabb és a művelt világ megdöbbenésével találkozó, abszurd és igazságtalan békeszerződést aláírták.

A főbűnösök Franciaország, Oroszország és Szerbia, ezt állapítják meg azok a teljesen indifferens egyéniségek, akik távol-állva minden politikai befolyástól, pontos adatok alapján állapították meg a háborús felelősség kérdését. Mégis mi történt? Az történt, hogy Magyarország elvérzett a világháborúban és a békekötés alkalmával, ahelyett, hogy a főbűnösök bűnbánóan és kötelességszerűen talpraállítani igyekeztek volna, még újabb döféseket adtak a beteg országnak és engedték, hogy szövetségeseik alkalomraleső támadásaikkal megcsönkíthassák ezt az ezer éves nagymultu birodalmat. Sajnos, ez a megállapítás a háborús felelősségről és az igazi bűnösökről kissé későn jutott el hozzánk, mert annak idején nekünk állnunk kellett a támadások pergőtűzét, tünnünk kellett az idegen beavatkozást és a jogtalan területek kiszajátítását. Akkor hiába jajgattunk, hiába szólt kérés hangunk mindenfelé, még csak reánk sem hederítettek azok, akik a bűnös-ségük mellett békediktátornak is fölcsofhat-tak és örömmámorban uszhatták meg a legborzalmasabb tragédia következményeit.

Kétségtelen, hogy ma már a helyzet némileg megváltozott és illetékes helyen is más véleményen vannak Magyarországról, mint akkor, a győzelmi mámor és kábulat idején. De az igazságtalan békeszerződés revíziója érdekében tett lépéseink még mindig hiábavalónak bizonyulnak. Még mindig makacsul ragaszkodnak a „győztesek” a kizsákmányolás rendszeréhez és nem akarják megváltoztatni azt a békekötést, melynek igazságtalanságát már maguk is kénytelenek voltak belátni.

Háborús céljaink, törekvéseink nekünk sohasem voltak, de mintahogy a fiatal koru bűnösön nem javít csak ront az igazságtalan fogházbüntetés, éppúgy Magyarország törekvéseiben is éles változások következnek be az igazságtalanság reánk erőszakolt békefeltételek végrehajtása miatt. Nagyon jól tudják ezt a körülöttünk fekvő ellenségeink is, akik elrabolva országunk csaknem minden jelentős értékét, most aggódó figyelemmel lesik minden mozdulatunkat. Rágalmaznak, mert félnek és remegnek, mert tudják, hogy ilyen bor-

zalmas cselekmény nem maradhat megtorlatlanul.

Azok a megnyilatkozások, melyek a semleges külföld részéről hangzanak el mellettünk, természetesen csak fokozzák jogos elkeseredésünket és így teljesen érthető az a félelem, mellyel a harácsoló elleneink most tele kiabálják a világot. Csonkamagyarország nem ország és nem nyugodhatunk bele soha, hogy egy huszmillió nemzetet nyolcmillió nemzetté zsugorítsanak össze, mintahogy sohasem nyugodhatunk bele az óriási színmagyar területek elvesztésébe sem. Testvéreink száz-ezreinek jalkiállítása hallatszik naponta az idegen impérium alatt álló magyar területekről és ezek a testvéreink jogosan számíthatnak a segítségünkre. Igazságtalanul ért a büntetés és ezt az igazságtalanságot, ha kell erőszak-kal is meg fogjuk változtatni az ezeréves Nagymagyarország érdekében.

Vármegyei közgyűlés.

Hajdúvármegye törvényhatósága aug. 12-én dr. Hadházy Zsigmond főispán elnökele alatt rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a tisztségviselői karon kívül 73 bizottsági tag vett részt. Legfőbb tárgya a 20 milliárdos angol fontsterling kölcsön ügye volt. Dr. Uzonyi Barna II. főjegyző részletesen ismertette a kölcsön felvételre vonatkozó állandó választmányi és közigazgatási bizottsági határozatokat, amelyek szerint a kölcsön felvétele esetén a vármegyei utadót 10 százalékról 14 százalékra kellene felemelni, 20 éven át 2200 millió koronát kellene fizetni kamat és törlesztés fejében és pedig fontsterlingben s a kölcsön tartama alatt más kül- vagy bel-földi kölcsönt a vármegye nem vehetne fel.

Puskás Kálmán műszaki főtanácsos részletes építési és költségvetési programot terjesztett elő. A 20 milliárdból 18,400 milliót kapna meg a vármegye most, az időközi kamatokkal 19 milliárdra emelkedne ez összeg. A vármegye 29 km. hosszúságú utovonal ujonnan való létesítéséhez 19,014 milliót irányzott elő. Ebből a hajduszoboszló-balmazújvárosi ut építési költségeire 713, a hajduszoboszló-hajduböszörményi ut építésére 2490 millió, a Hajduszoboszlón levő 3 km. hosszúságú átkelési szakaszok kiépítésére 1440 millió volt előirányozva. Az előterjesztés után nagy vita kezdődött, amelyben a javaslat, illetve a kölcsön felvétele ellen felszóltak: Harstein Nándor, Demjén Ferenc, Köblös Samu, dr. Ujvárossy Szabó Lajos, mellette Váczy József, Boldizsár Zsigmond bizottsági tagok. Dr. Benkő Géza főügyész és Puskás műszaki főtanácsos fevilágosító szavai után dr. Hadházy Zsigmond főispán névszerinti szavazást rendelt el, amelynek eredménye az lett, hogy 35 igen szavazat ellenében 38 nem szavazattal a vármegye tulságosan terhesnek találta a felajánlott kölcsönt és azt nem fogadta el. Megvárja a törvényhatósági bizottság egy újabb és előnyösebb kölcsön felajánlását, amikor a vármegye a törvényhatósági utak kiépítését kedvezőbb feltételek mellett előnyösebben megoldhatja. A vármegyei tisztikar a szavazásban nem vett részt.

Bárki féláron utazhat Szent István hetében.

Az idén augusztus 18—25-e közt fogja megülni Budapest és az ország vallásos és hazafias lakossága Szent István évszázados ünnepét. Ripka Ferenc dr. főpolgármester, aki utörője volt a Szent István-hét gondolatának, a fővárossal, valamint a legfőbb egyházi és állami tényezőkkel karöltve oda törekszik, hogy nemzetünk nagyhete minél fényesebben bontakozzék ki. Szent István-hetének idején ünnepsorozata alapkövetétele lesz annak az évről-évre bővülő programnak, amelynek jelentékeny része már az idején ünnepek megvalósul.

A Szent István-hét ünnepségeinek legnagyobb eseménye természetesen az idén is változatlanul a Szent Jobb körülhordozása lesz, de ezt megelőzően és követően számos más olyan ünnepi esemény fog Budapestet lejártszódni, amely nyomot hágy mindenkinek a lelkében, aki azon részt vesz.

Az egyházi ünnepeken kívül szerepelni fognak kulturális és sportesemények, ingyenes és olcsó látványok, számos meglepetés-

szerű kedvezmény várja a vidéki látogatókat, lesz nagy népiünnep, hangversenyek, magyar zene, magyar tánc, színházi diszeldadások, tűzijáték, labdarugóversenyek, nemzetközi uszómérkőzés, löverseny és számos más szórakoztató esemény. Megnyílnak a vidékiek számára az összes muzeumok, képtárak, gyűjtemények kúton magyarázatokkal és vezetéssel.

A dus programmból vázlatosan közöljük, hogy augusztus 18-án lesz az országos bor-és gyümölcskiállítás ünnepélyes megnyitása, augusztus 19-én kirakalverseny egész Budapest, az összes kereskedők árleszállításával. A vidék számára, de a külföldről százával és ezrével várt vendégek részére nagyjelentőségű lesz az egész magyar börttermelés bemutatása az összes magyar borvidék kiállításával. Erre meghívást kaptak az osztrák, lengyel és német kereskedők. E kiállítással karöltve a többtermelési kiállítás is megnyílik a világhírű mezőgazdasági muzeumban. Az idén érkezik jubileumi esztendőjéhez a magyar megnemesítési akció, amely Székács Elemér, Grabner Emil és más kiváló növénybiológusok nevéhez fűződik. Ez a kiállítás képekben és eredeti terméseredményekben fogja bemutatni a jó szántás, a jó vetőmag és a jó műtrágya csodálatos terméseredményeit. Ott lesznek az u. n. rozsdálló búzák mintái és eredményei, aminek az idején nedves időjárásban rendkívül nagy az aktuálitása. E kiállítások iránt nemcsak a magyarországi, hanem a külföldi gazdák részéről is igen nagy érdeklődés mutatkozik. Május csoportos részvétel jeleztek a romániai, jugoszláviai, csehországi, osztrák és olasz gazdák. Ebben az érdeklődésben gyönyörű elismerése van annak a ténynek, hogy a megnemesítésben egész Kelet Európában Magyarország gazdái az uttörők s egész Kelet Európában a legelőkétebb kitermelési eredményt eddig a magyarországi vetőmagmnesítő üzemekben érték el.

A Szent István-hét sikerének előmozdítására nagy előkészületet tesz a vasut és a hajózás. Az államvasut igazgatósága elhatározta, hogy a Szent István-hét alkalmából Budapestre utazók részére úgy a gyors-, mint a személyvonatokon az összes kocsi-osztályokon való utazáshoz a MÁV. kezelésében levő vasuti vonalakon is féláru menetdíjat engedélyez akként, hogy a Budapestre való utazásnál megváltott egész menetjegy menettérít jegyül fog az ingyenes visszautazásnál szolgálni. Ezt a kedvezést bárki, minden igazolás nélkül a határállomásoktól kezdve is igénybeveheti, a következő feltétellel: a felutazásra szolgáló jegy augusztus 17-én hajnali 0 óráig kezdve bármely Budapestre menő vonatra érvényes. Legkésőbb olyan vonattal lehet indulni, mely augusztus 20-án d. e. 9 óráig érkezik meg Budapestre. A visszautazás kedvezménye (ingyenesen) augusztus 20-án d. u. veszi kezdetét, de el lehet utazni bezárólag augusztus 24-ének 24. órájáig. Az utazás utközben nem szakítható meg, de gyermekek külön kedvezésben nem részesülnek.

A Budapestre érkező tömegek közül azokról, akik egy napon túl is itt kívánnak maradni, külön olcsó tömegszállásolási akció is gondoskodik, hogy az igénytelenebb emberek ne legyenek kénytelenek drága szállásokon költekezni. Azok részére, akik csak Szent István napját akarják Budapestben tölteni, kora reggel érkező és este visszainduló vonatok állnak augusztus 20-án rendelkezésre.

Minden remény megvan rá, hogy a vidék és a külföld érdeklődésének felköltésével a nemzeti ünnep nagyszerű és hatalmas arányu lesz és százazrek fognak részt venni az idén sokkal nagyobb arányúnak tervezett körmeneten. Már a távoli Amerikából is több száz főnyi magyar küldöttség érkezését jelentették be Ripka Ferenc dr. főpolgármesternél, aki ezzel az ünneppel a magyarság egységének gondolatát kívánja szolgálni, mert egyedül ez alkalmas arra, hogy az ország boldogulásához, haladásához, fejlődéséhez vezessen.

— A Lajos-napi bált augusztus 22-én tartja a város az erdőn. Ez alkalommal közgyűlési határozat alapján a jövedelem 75 százaléka a rokkant egyletet illeti.

Szent István augusztus 25-ig

Ökörstítés A félszázad előtti ünnepek színessége lődik meg az idén, hagyomány szerint a Szent István-napok alatt, nemcsak voltak, hanem országos akadt. Még a múlt népmulatságok a Szmából, amelyek a voltak szánva s ünnep egyéb esemény hazi ünnepség beidén is megvalósul Szent István-ünnep tervek szerint, közt területen a vidéki ványos játékokat futás, póznamásztás, nyereleményekkel egy Eseménye lesz eznek a hajdani ünnepben már évtizedek pestnek. A boldog requisituma, ami a hirből ismer, kétsétes eseménye maradt Szent István-hét ünnep szintéje a Gátengedett hatalmas ahová a kényelmű autobszujárat fogja

Háromezer tizenennyolcmillió

A főreform továbbá kölcsönfelbeépítését. A falusi is kiváló sikereket éppen a kormány eredményezi, hogy lanul folyik a háza ezer házhely beépírendes viszonyok szerre lehetetlennek helyzet ellenére is érezve az új otthon ható jelentőségét vette gondoskodás. Természetesen szorul kormánytám csak bizonyos hóguk a kislakásépíté- nak ama segítéséb zattól nyertek, az igen olcsó és anyagot.

Nem mulaszt a csodálatos jelen- ták mindent támasz a kormány tesz, felépítése körül sem tudják gáncs is kell mondan, zik el az ő részül- dülői céljuk a min- ujra háromezer fal- oithon felépítésé- lakásépítésre a kor- már rendelkezésre- koronából. Ebből háromezer falusi- gyontalanok rész- házhelyhez jutott építkezési anyagok- nagyszabású feltá- taknak kétségtele- — minden támasz kormány és a kom- len alkalmat sem legégetőbb kérdé-

HIRD

A Hajduszoboszló Takar- ottak ny 26. év számit- llyel s azandó 926 au IGAZ

ent István
augusztus
Ökörűtés
félézad
k szinesség
meg az idén
ány szerinti
István-nap
alatt, nem
hanem orsz
megyült töm
Még a mul
atságok a S
amelyek a
szánva s ug
egyéb esem
népesség be
s megvalós
István-ünnep
szerint, kit
n a vidéki
játékokat
póznámásá
énnyel egy
nye lesz ez
hajdani öb
ár évizdek
k. A boldog
tuma, amit
ismer, kéte
ménye mar
István-hét
zinhelye a
zett halma
a kényelm
szájra fog
áromezer
nyolcmillió
fő dreform
kölcsönös
ését. A falu
aló sikere
a kormány
nyezi, hogy
olyik a ház
ház hely be
viszonyok
lehetetlen
ellenére is
az új otthon
elentőségét
ondoskodás
szetesen ne
kormánytám
bizonyos ha
kislakásépít
na segítsék
nyertek, in
olcsó és
t.
nem mulas
átalatos je
ndent táma
ány tesz,
ese körül
dják gáncs
mondani,
iz ő részle
sujuk a min
áromezer fal
felépítésc
ítésre a kor
ndelkezés
ból. Ebből
ezer falusi
lanok rész
vehez jutott
ebb-nagyobb
jában. Ezen
ujabb, a ház
ujabb bizony
nére is — ho
kisgazdapárt
t el, hogy a
oldás felé
vgye.

Budapest
-25-ig.

Budapest.

pesti Szent István
almassága ismét
István-helében. A
Árpádok korában,
rendezett király-
házi szertartások
vénynapok is és
szórakoztatója is
an is voltak olyan
ván-ünnep alkál-
fogalkoztatására
edtek a nemzeti
llé, hogy az egy-
nem zavarták. Az
ehány ilyen régi
st s az elfogadott
a célra átengedett
brakoztatására lát-
ndezni Lesz gát-
yevés, tojásfutás,
belépődij nélkül.
tréfás multságok-
negiméltése, ami-
n volt része Buda-
obb időknek ez a
eneráció már csak
szintén emlékeze-
sokára lejátszódó
jának. Az ökör-
gynek erre a célra
ozási területe lesz,
közönséget külön
ítani.

háza épül
nyolcmillió

eseinek a kormány
hetővé a házhelyek
pítési akció eddig
that, mert hiszen
elő gondoskodása
helyeken akadályta-
se. Több mint tiz-
van szó, amely
a megoldást egy-
A jelen gazdasági
n a kormány — át-
emtésének messze-
gnagyobb eréllyel
ház helyesek ügyét.
degység házhelyes
n, igen sokan pedig
re szorulnak. Ma-
légedéssel gondol-
lyeket a kormány-
amint ismeretes,
minőségű építési

el megemliteni azt
gy bár a szociális-
ni létezik és amit
nyának a házhelyek
ténykedéseit még
természetesen nem
sérő szó sem hang-
hiszen nekik egye-
gáncskeresés. Most
háromezer boldog
lehetővé a falusi
llyal előirányzott és
nyolcmillió arany-
szegből összesen
lhet a teljesen va-
további kilencezer
ebb-nagyobb hitelt
jában. Ezen újabb,
a házhelyhez jutó-
ujabb bizonyítéka
nére is — hogy a
kisgazdapárt egyet-
t el, hogy a vidék
oldás felé vgye.

HIRD

Takarékpénztár-
ttak nyugdíjának
26. évi XVI. t.-c.
számított arány-
lyel szemben a
azandó minimális
26 aug. 12.
IGAZGATÓSÁG.

H I R E K.

— A református templomban ma
délelőtt Demjén Ferenc lelkész, délután
Szabó Gyula segédlelkész végzi az isteni-
tiszteletet.

— Mikó Jenő királyi törvényszéki
tanácselnök, az O. F. B. által kiküldött
birtokrendezőbíró Hajduszoboszlón aug. 10-én
újából megkezdte a földigénylőkkel való tár-
gyalást. Elsősorban az állami gazdasági nép-
iskola által igényelt 19 katasztrális hold föld
nyert elintéztést és pedig úgy, hogy az iskola
képviselője megelégedett 14 kat. hold földdel,
melyet a peceoldali legelőből összefüggőleg a
városmajor területével szakítanak ki. A ref.
temetők kijelölése is békés uton lett rendezve.
A meglevő ref. temetőket egyelőre 2—3 kat.
hold területtel nagyobbíják. Ezekben a teme-
tőkben ezután a rendezkedési jog a ref.
egyházat illeti meg, a szénatermés a kertsé-
gek, úgy azonban, hogy a legelőterületek
ennek fejében a fentartási díjakhoz hozzá-
járulnak megfelelő évi anyagi áldozattal. A
tárgyalások tovább folynak.

— A vásárcsarnokot nemsokára
felépítik. A városi képviselőtestület aug.
14-iki közgyűlése a vásárcsarnokra beérkezett
pályázatok közül a Welrad és Kutasi buda-
pesti építő cégek ajánlatát fogadta el és e
céggel kötötte meg a szerződést. A vállalati
ár 696 millió korona. A vásárcsarnok épít-
kezése 90 nap alatt lefolytatandó. A vásár-
csarnokot úgy építik, hogy későbbi időkben
bővíteni lehessen.

— Nyugdíjba vonuló ref. tanító. A
hajduszoboszlói ref. elemi népiskolának egyik
minden tekintetben kiváló tanterője: Császi
Gábor ref. tanító a háboruban szerzett beteg-
sége következményeként munkaképességében
jelentékenyen megcsökkent, ezért elhatározta,
hogy nyugdíjba vonul. 16 évig működött a
tanítói pályán, melynek dísz és becsületet
szerezett.

— Letört bimbó. Mélységes csapás
érte dr. Szerepi Bernát helybeli orvost. Tizen-
négy hónapos kis leánykája Rózsika ugyanis
e hó 10-én alig pár napi betegség után vá-
ratlanul meghalt. A gyermekek réme: heveny
bélhurut szakitotta meg élete fonálát. Teme-
tése augusztus 11-én délután 3 órakor álta-
lános részvét mellett ment végbe. A korán
elköltözött kedves gyermek felett a református
templomban Demjén Ferenc lelkész mondott
gyászimát, a városi daleyelt pedig gyász-
dalokat énekelt. Borbély Gábor közbirtokos-
sági elnök, szövetkezeti igazgató az elhunyt
kis leánykában unokáját vesztelte el.

— A református presbitérium aug.
8-án Demjén Ferenc lelkész és dr. Mala-
tinszky József főgondnok elnökléte alatt ülést
tartott. Az egyházi és iskolai földök haszon-
bérbeadását presbitérium jóváhagyta, külön-
féle gazdasági és épületjavítási ügyek elinté-
zése után Szabó Antalné urasszony, esperesi
özvegy részére a Szabó Gyula-féle iskolában
egy tantermet lakásul dec. 31-ig kiutalt.

— Egyiptomi gazdák jönnek a hő
forráshoz. Mayer János földművelésügyi
minisztert az egyiptomi kormány értesítette,
hogy az egyiptomi gazdák még e hóban
Magyarországon látogatást tesznek. Debre-
cemből jövet meglátogatják a hajduszoboszlói
gázos gyógyforrást is.

— A Magyar Műkedvelő Egyesüle-
tek Országos Szövetsége e hó 20-án d. u.
fél 4 órakor Budapesten, a Nyugati pályá-
udvar érkezési oldalán (Váci-ut II. kapu) levő
e célra átalakított („Ujélet” Kör) helyiségében
Szent István napi nagygyűlést tartja, melyre
ezuton is meghívja az ország műkedvelő
egyesületeit és tagjait. A nagygyűlést a szö-
vetség elnöke, dr. Farkas Imre író előadása
vezeli be. Ismertetni fogják a szövetség ed-
digi működését, célját és programját. A
részvenni óhajtok jelentsék be jövetelüket
fenti szövetség vezetőségénél Budapest, VII.,
Erzsébet-körút 43. II. emelet.

— A leghasznosabb Szent István
napi tudnivalók. Budapest székesfőváros
vezetősége szokatlan arányokban rendezi meg
a Szent István hetet: káprázatos programot
állított össze a szórakozni kívánóknak. A
fővárosi kereskedővilág színe-java kedvezmé-
nyek nyújtásával azt óhajítja elérni, hogy a
Szent István hete országos jellegűvé váljék.

Elsősorban fel kell említenünk a 76 év óta
fennálló Semler J. cég áldozatkészségét. A
közismert Semler J. cég feledhetlenné akarja
vevőkörének tenni a nemzeti nagy ünnepet,
miért is lehetővé teszi, hogy Bécsi-u. 7. szám
alatti főüzletében, a Londonban már minden
változatban megérkezett őszi divatszövet új-
donságait ezen alkalommal mindenki rendki-
vül olcsó áron beszerezhesse. A nagy forgalom
folytán felhalmozódott minden méretű mara-
dék kelmét rendkívül occassiók áron bocsátja
ez idő alatt a nagyközönség rendelkezésére.
A vidéki publikum soronkívüli figyelmes
kiszolgálásban részesül.

— A városi képviselőtestület aug.
14-én délelőtt dr. Erdős Kálmán polgármester
elnökléte alatt a városháza nagy tanácstermé-
ben rendes közgyűlést tartott. Az 1926. évi
kölségvetést hosszabb eszmecsere után
4,574 019,000 K szükséglettel, 4,575 006,000
K fedezettel, vagyis 987,000 kor. többlettel
a közgyűlés elfogadta. Ref. iskolaszék átira-
tára a tanyai iskolák ref. jellegéről tanács-
kozás fog megindulni. A Kovács Gyula-féle
tanyai iskola jellege azonban az alapító vég-
akarata szerint közszéki jellegű marad. A ká-
rászháti temető szénatermése a városé marad.
A Barbócz-gyógytár és Bika előtti ciklops
burkolat felszedetik, helyébe kockakölap jön,
és a kir. járásbírósg előtti tér kikövezésére
fog fordítani. A belsőlegelő szikes terüle-
teiből 300 kat. holdat ajánlott fel a közgyűlés
az erdőgazgatóságnak. Mónus Gyula adó
pénztári ellenőr nyugdíjazása kimondatott.
Hejye pályázat utján fog betöltetni.

— Helyettesítés. Dr. Erdős Kálmán
polgármester bejelentette a képviselőtestület-
nek, hogy a Mónus Gyula nyugdíjba vonu-
lásával üresedésben levő adópénztári ellenőri
állás teendőinek ideiglenes ellátásával ifj. Jó
Sándort bizta meg.

— A Bocskay korona visszaszer-
zése tárgyában a tegnapi városi közgyűlés
feliratot intézett a kormányhoz, egyben ki-
mondotta, hogy dr. Boldizsár Kálmán történet-
írónak „Bocskay hadi népe” és „Bocskay
koronája” c. műveit kinyomatja és a város
lakosai között terjesztetni fogja.

— Köszönetnyilvánítás. Mindzok-
nak, akik felejtethetetlen drága kis Rózsikánk
temetésén megjelenni és részvételükkel báná-
tunkat enyhíteni szivesek voltak, ez uton is
hálás köszönetünket fejezzük ki.

A gyászoló család.

6435—1926 sz. 58,109—II.—1926. sz.
Felhívás.

A fürdőhelyeken és nyaralótelepeken
bérbeadott helyiségek bejelentése.

A házadótörvény (1922. XXII. t.-c.) 14.
§-a alapján kiadott 1923. évi 76,600. számú
pénzügyminiszteri rendelet szerint a házbir-
tokosok (bérbeadók) kötelesek a fürdőhelye-
ken, nyaralótelepeken és általában fürdő vagy
nyaraló vendégek által látogatott városok-
ban a nyári időszak (idény, szezon) tartamára
vagy annak egy részére bármilyen célra bér-
beadott épületeket, épületrészeket vagy egyes
helyiségeket bejelenteni.

Be kell jelenteni a bérbeadást, illetve
a bérlő beköltözését, a házbér összegében a
bérlő tartama alatt beálló minden változást
és a bérlői viszony megszűnését, vagyis a
bérlő kiköltözését.

A bejelentések céljára hivatalos nyom-
tatvány készült, ugymint: a „Bejelentő lap”
és a „Kijelentő lap”. A bejelentő lap bérbe-
adások és változások bejelentésére, a kijelentő
lap a bérlő kiköltözésének bejelentésére hasz-
nálandó. Ezeket a nyomtatványokat a városi
adóhivatalnál díjtalanul meg lehet szerezni.
Ugyanott kell benyújtani a bejelentéseket.
Ezek benyújtásának határideje 8 nap, attól a
napól számítva, amely napon a bejelentés
megkezdődött, az említett változás bekövet-
kezett, illetve a bérlői idő letelt, vagyis a
bérlő kiköltözött.

Ezek a hivatalos nyomtatványok kime-
ritő utbaigazítást nyújtanak arra nézve, hogy
milyen adatokat kell bejelenteni.

Akinek a nyomtatványok nyújtott tájé-
koztatása nem volna elég, az forduljon utba-
igazításért a városi adóhivatalhoz.

A házadótörvény 27. §-a szerint adó-
csalást követ el az a házbirtokos, aki abból
a célból, hogy a házadó alól egészen vagy

33. sz. Független Hajduság 3

A LEGJOBB HATÁSÚ PORCSÁVÁZÓ SZER
1 kg. elegendő 5—10 métermáza buza,
rozs, árpa száraz uton való pácolásához.
MEZŐGAZDASÁGI Budapest, X., Hölgly-utca 14.

részben mentesüljön, a fent említett bejelentő
vagy kijelentő lapba tudva valótlan adatokat
és különösen a valóságosnál kisebb bérösze-
get vezet be, vagy pedig abból a házadó
megrövidítésére alkalmas adatokat szándéko-
san kihagy, vagy a bérbeadást, a bér emel-
kedését szándékosan nem jelenti be.

Adócsalást követ el a bérlő is abban
az esetben, ha a bejelentő vagy kijelentő
lapba bevezetett valótlan adatokat névalírás-
sával valódinak bizonyítja, vagy pedig abból
a bérlő tárgyra nézve hiányzó adatokat
nevének beírása előtt a házadó megrövidíté-
sére irányuló szándékából nem pótolja.

Az adócsalás miatt az 1920. évi XXXII.
t.-c. alapján kiszabandó szabadságvesztés
büntetésen felül mellékbüntetésül minden
esetben kiszabandó pénzbüntetés a veszélyez-
tetett adó háromtízszerezésig terjed.

A házadó megrövidítésére alkalmas
minden olyan cselekmény vagy mulasztás,
amely mint adócsalás nem büntethető, szá-
bálytalanságnak minősül, a szabálytalanság
miatt a házadó törvény alapján kiszabandó
pénzbírság 50,000 koronáig terjedhet.

Ilyen pénzbírsággal büntetendő az a
házbirtokos is, aki a fent említett bejelentő
vagy kijelentő lapot az említett 8 nap eltelte
után nyújtja be. A bevallások legkésőbb
folyó hó 14-ig beadandók.

Kelt Hajduszoboszlón, 1926. évi aug.
hó 11.

A városi adóhivatal.

A hajduszoboszlói kir. járásbírósg,
mint telekkönyvi hatóságtól.
2707—1926. tk. szám.

Árverési hirdetmény kivonat.

Lovász Árpád végrehajthatónak, Hirsch
Salamon és neje végrehajtást szenvedők ellen
indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi
hatóság utóajánlatra az újabb árverést
15,000,000 korona tőkekövetelés és járulékaival,
valamint a csatlakozottnak kimondott Erdélyi
Tűzifabehozatali R.-T. 15,455,000 tőke és
jár., valamint a Fakiviteli és Kereskedelmi
R.-T. 8,273,200 korona tőke és járulékaiból
álló követelése behajtása végett a hajduszob-
oszlói kir. járásbírósg területén levő, Hajdu-
szoboszló r. t. városban fekvő s a hajdu-
szoboszlói 6238. számú betétben A. I. 1—2.
sorsz. 446., 447. hrsz. alatt foglalt Hirsch
Salamon és neje Weinstock Piroska nevé-
n álló 265 négyszögöl területű I. tized 316
összeírási számmal bíró beltelekre 34,400,000
korona kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1926. évi augusztus hó 31.
napján délelőtt 9 órakor a telekkönyvi ható-
ság hivatalos helyiségében fogják megtartani.
Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási
áron alul nem adható el.

Az árverési szándékozók kötelesek bá-
natpénzzel a kikiáltási ár 10%-át készpénz-
ben, vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában
meghatározott óvadékképes értékpapírosban,
a kiküldöttnél letenni, vagy a bánatpénznek
előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított
letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és
az árverési feltételeket aláírni. (1881: LX.
t.-c. 147., 150., 170. §§.; 1908: XLI. t.-c.
21. §.)

Aki az ingatlanért a kikiáltási árnál
magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki
sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár
%-a szerint megállapított bánatpénzt az
általa ígért és ugyanannyi %-áig kiegyesíteni.
(1908: XLI. t.-c. 25. §.)
Hajduszoboszló, 1926. évi július hó 13.
napján.

Dr. Bihary sk. kir. járásbíró.

A kiadmány hitelül:

Szathmáry

kiadó,

— Eladó a Csatornakertben a szováti kövesuttól nyíló kertkapuhoz pár lépésre fekvő 1767 négyszögöl pusztá szőlőföld egészben vagy parcellákban. Értekezni lehet a postamesternél.

— 10—15 kat. hold földet azonnali készpénzfizetés mellett veszek. Ajánlatokat a lap kiadóhivatalához kérek.

— Eladó Kabán az 1334. számú ház öt lakható szobával, 750 négyzetöl udvarral. Fűszerkereskedésnek, vagy italmérésnek alkalmas.

Mai napon
saját házukba
költözködtünk.

Uj eimünk:
RUDOLF MOSSE R. T.
hirdetési irodája és címtár osztálya
Budapest, IV.,
Váci-utca 18.

Telefon: 8—39 és 80—40.

A hajduszoboszlóiak találkozóhelye
Budapest legelsőrendű, modern
családi szállója az

**István király
szálloda**

VI., Podmaniczky-ucca 8. sz. alatt.
Mérsékelt árak, központi fűtés, minden
szobában hideg és meleg folyó víz, lift.
Szobák 40,000 koronától.

A Nyugati pályaudvar közelében.

Mielőtt ruhaszükségletét
beszerzi, nézzen be a

**Budapesti férfi
és fiu ruha
áruházba**

Debrecen, Csapó-u. 17
Színház átjáró

vételkényszer nélkül, ahol
Gummi kabátot . . . 280,000-tól
Színes öltöny nagy vá-
lasztékban . . . 425,000-tól
Sötét kék sacco öltöny . 650,000-tól
Gépész és munkás öltöny 140,000-tól
Fiu és gyermek ruhák . 80,000-tól

— Haszonbérbe kiadó a Földes község határában a Földes—derecskei országút mentén fekvő 87 kat. hold területű ugynevezett Kürthy tanyásbirtok. Értekezhetni a hajduszoboszlói postamesternél.

Ne mulassza el
Szent Istvánkor
**HATSCHEK
ÉS FARKAS**
CÉGET
Budapest, Rápoly-körút 26.

felkeresni, hol fényképező gépek és cikkek,
jó szemüvegek olcsó árban kaphatók.
Ugyanott mozgósínházi
berendezések!

Ha Pestre jön,
hajtasson egyenesen
ESPLANADE SZALLÓBA
Budán, a Szt. Lukács és Császár-
fürdő és Dunastrand mellett.

Gyönyörű kilátás a Dunára,
Margitszigetre és Rózsadombra.
Modern, minden kényelemmel berendezett
szobák 30,000 koronától.
Pensió: szoba, teljes ellátás napi 70,000 K.

**Szent
Margitszigeti
Szanatórium.**

Az ország
legmodernebb belgyógyászati,
diétás és fizikoterápiás
gyógyintézete.

Szanatóriumi szobák fürdővel,
napi ötszöri étkezéssel 280000 K-tól.

Klinikai osztályon
teljes ellátás fürdővel
170000 korona.

Világhírű
„SINGER“ varrógépek
20 havi részletfizetésre
előnyös feltételek mellett kaphatók:
Kovács Zoltán
műszerésznél Kálvin-téren.

Fogműterem Budapestről!
Váry János
áll. vizsgázott fogász.
Található: Hajduszoboszlón hetenként
kétszer: szerdán és szombaton
I. tized 286. szám alatt (Posta-utca).
Többi napokon:
Debrecenben, Darabos-utca 18. szám alatt.
Mérsékelt díjszabás!
Felvilágosítás díjtalan!

Világ áruház
Budapest, VII., Rákóczi-ut 42.
A Nemzeti Színházzal szemben.

Helyszüke miatt tulsufolt raktárunkból beszerzési áron áruljuk az összes mosó-delain, batist cikkeket.

Őszi újdonságaink beérkeztek.

Női ruhakelme duplaszéles 41,000 K
Tiszta gyapjuszövet kockás
és csikos — — — 63,000 K
Férfi strapaszövet — — 95,000 K
Flanel gyönyörű mintákkal 29,000 K
Epong duplaszéles — — 29,000 K

Fehérneműekben nagy raktár!

Háziruha — — — — 68,000 K
Bluz opál-pouplin 75,000 K-tól
100,000 K-ig
Kabátok — — — 390,000 K-tól.

**Paplanok,
takarók,
ágygarnitúrák
nagyválasztékban**

Vidékre mintákat küldünk!

Budapesten OLCSÓ HÉT
1926 augusztus 18—27-ig
a Szent István ünnepségek alkalmával.

81 év óta számtalan vevőnk igyekezett nálunk árendeményt elérni, amit azonban szolid elveink és takarékos kalkulációink mellett egyetlen esetben sem tudunk engedélyezni. **Most** nyílik alkalma arra, hogy

NEUMANN M. cégnél árendeményt kapjon.

Nincs szükség arra, hogy a vevőközönségnek
bővebben magyarázzuk,
mit jelent a Neumann ruha:
izlés, legujabb divat, tartósság és legjobb munka,
mely a legkisebb kelléig is kiterjed.

Saját érdekét szolgálja, ha Szent Istvánkor Budapestre rándul és az alkalmat felhasználja áruháruktárunknak vételkényszer nélkül való megtekintésére.

NEUMANN M.
m. kir. udvari és kamarai szállító
férfi, fiu, női és leánykaruha áruház
Budapest, IV., Muzeum-körút 1.

TURUL-MOZGÓ

Ma, vasárnap, augusztus 15-án,
délután 6 és este 8 órakor:
A sárga ördög
Dráma 7 felv. Főszereplő: Pola Negri.
Kisérő műsor!

Szombaton, augusztus 21-én:
Egy előadás! Este 8 órakor!
Kitty a lappvirág
Mary Pickford legujabb alakítása.
Dráma 10 felv. Kisérőül:
„Csintalan álfestő csinjai“
2 felvonásban.